

Стандард 4.

КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Опис стања, анализа и примена Стандарда 4.

Висока техничка школа струковних студија у Нишу (у даљем тексту ВТШ) тренутно има акредитованих шест студијских програма основних струковних студија и то:

- Индустијско инжењерство - 60 студената,
- Савремене рачунарске технологије - 60 студената,
- Комуникационе технологије - 60 студената,
- Грађевинско инжењерство - 60 студената,
- Друмски саобраћај - 60 студената,
- Заштита животне средине - 60 студената.

Већина ових студијских програма, први пут су акредитовани 2007. године (Друмски саобраћај 2008., а Заштита животне средине 2010. године). Сви студијски програми, до сада су имали још по две поновне акредитације (четири студијска програма 2012. и 2017. год., а Друмски саобраћај 2013. и 2018.) осим Заштите животне средине, која је имала још једну поновну акредитацију програма (2015. године).

Поред основних студија, ВТШ изводи наставу и на мастер студијама и то на 2 акредитована студијска програма мастер струковних студија:

- Управљање отпадом - 32 студента
- Мултимедијалне-комуникационе технологије - 32 студента

Ова два студијска програма ВТШ је акредитовала 2017. године. Циљ ВТШ је да се акредитују студијски програми мастер струковних студија у истим областима у којима постоје и програми основних студија, чиме би се студентима омогућио наставак школовања на вишем нивоу студија, у истим областима и на истој високошколској установи. Због тога је ВТШ, тренутно у поступку акредитације још четири програма мастер струковних студија.

Број уписиваних студената, на првој години студија, је 360 на основним и тренутно 64 на мастер студијама (са опцијом од 192, након добијања акредитација за преостале мастер програме). Укупно на свим годинама студија, број студената је 1208 (1080 на основним и 128 на мастер студијама). Треба напоменути да је стваран број мањи од овог јер постоји одређена стопа одустајања студената од студија.

ВТШ је пре акредитације мастер струковних студија, имала и програме специјалистичких студија, у свим областима у којима су се изводили и програми основних студија (6 програма). Последњи студенти специјалистичких студија, на два студијска програма, уписани су 2018/2019. године, а на осталим 2016/2017. Увођењем мастер програма, престало се акредитацијом специјалистичких студија, делом и због слабије заинтересованости студената јер су специјалистичке студије враћене на први ниво студија.

Од прве акредитације, како установе, тако и студијских програма, ВТШ редовно и систематски проверава циљеве студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима школе, преко већа студијских програма, одговарајућих комисија и Наставног већа. Структура и садржај студијских програма у погледу односа опште академских, научно стручних и стручно апликативних, као и у погледу броја ЕСПБ бодова је у складу са стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа.

Квалитет студијских програма ВТШ обезбеђује кроз, константно праћење и проверу задатих циљева програма, структуре и радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења. Структура и садржај студијских програма у свакој поновној акредитацији мењали су се у складу са новинама у тим областима, тако да

се програми из 2017. године, доста разликују у односу на оне из 2007. године. Наравно, у том погледу се, приликом акредитације водило рачуна да се поређење програма врши са програмима значајних иностраних високо-образовних установа.

Поред процедуре одобравања и усвајања неког студијског програма, ВТШ је дефинисала и обезбедила механизме неопходне за мониторинг и оцену квалитета студијског програма, редовну и периодичну евалуацију програма и утврђивање одговорности за унапређење. Предметни наставници на студијском програму, подносе предлоге за измене и допуне курикулума и програмских садржаја појединих предмета, у циљу унапређења и осавремењавања студијских програма пре почетка школске године департамента на разматрање и усвајање. Након усвајања предлога измена и допуна од стране департамента, предлози се прослеђују Наставно-стручном већу на разматрање и усвајање, а касније и Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије, (уколико су вршене промене курикулума).

Дефинисање циљева и исхода предмета поверено је наставницима, док се исходима студијских програма баве већа студијских програма. Курикулуми студијских програма подстичу студенте на стваралачки начин размишљања да би стекли компетенције да самостално и у тимском раду успешно обављају послове и задатке својих радних места. Такође, студенти стичу знања и вештине за решавање конкретних проблема, примене и праћења новина у струци и способности за укључивање у процес рада.

Курикулуми студијских програма, који садрже називе предмета, фонд часова, број ЕСПБ бодова, статус предмета (обавезни или изборни), предмети по годинама студија и начина избора изборних предмета су објављени на сајту ВТШ и доступни су студентима ВТШ, будућим студентима и широј јавности. Услови уписа у наредну годину студија као и услови за завршетак студија такође су објављени на сајту ВТШ. Информације о нивоу образовања и степена високог образовања истакнут је на сајту ВТШ, као и у публикацији Информатор и у графичкој форми, односно табеларно приказани нивои високог образовања, потребан број ЕСПБ бодова и могућност даљег школовања. Сви напред наведени подаци су доступни јавности у електронској форми.

Исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања, ВТШ проверава кроз контакте са послодавцима, својим бившим студентима и Националном службом запошљавања. Иако, постоје побољшања, и даље постоје проблеми везани за добијање квалитетних повратних информација, како од послодаваца, тако и од бивших студената. Кроз анализу добијених података, дошло се до закључка да студенти овог студијског програма имају добра теоретска знања, али им и даље недостаје конкретног практичног знања. Тежња ВТШ је да у наредном периоду још више ојача научно-стручну базу и нарочито да се направи Алумни сервис, где би веза са бившим студентима била много боља и активнија.

У раду већа студијских програма, када се расправља и одлучује о реформи студијских програма, студенти чине 20% чланова, тако да равноправно са наставницима и сарадницима учествују у одлучивању.

Представници студената чине и 20% чланова стручних органа и 20% чланова Комисија стручних органа, односно већа студијских програма и Наставног већа ВТШ, када се расправља и одлучује о питањима која се односе на оцењивање и осигурање квалитета студијских програма.

ВТШ редовним анкетирањем студената, у оквиру спровођења политике квалитета добија информације и анализира мишљења студената о оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ). У оквиру анкете, студенти дају мишљење о педагошком раду наставника и сарадника, квалитету наставних предмета и средстава.

Битне податке о квалитету студијских програма, ВТШ покушава да добије и од студената овог студијског програма, путем анонимног анкетирања студената. Овде, већ годинама постоји проблем незаинтересованости студената да реално анализирају све битне аспекте за њихов студијски програм, па се анкета посматра као оптерећење, а не као могућност учествовања у креирању побољшања на студијском програму.

СТАНДАРД 4 ♦ Висока техничка школа струковних студија - Ниш (Одсек Ниш)

ВТШ континуирано, на седницама већа студијских програма, разматра курикулуме, након чега предлаже измене и допуне, у складу са развојем науке, захтевима праксе и у складу са образовним профилем свршених студената. Уколико неке предложене измене и допуне буду усвојене од стране одговарајућих департмана, исте се прослеђују Наставном-стручном већу на усвајање.

Израда наставних планова студијских програма, према приступу темељеном на исходима учења, дала је конкретне резултате. Програмски исходи учења, тј. прецизни искази о томе шта ће студенти знати и бити у стању радити након завршетка студија, су основа за све садржаје, методе наставе и начине вредновања знања (пример студијског програма Индиустријско инжењерство). Сви предмети студијског програма имају процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења (пример студијског програма Индиустријско инжењерство). Активности учења потребних за достизање очекиваних исхода учења дати су на конкретном примеру једног обавезног предмета (Производне технологије 1) студијског програма Индиустријско инжењерство.

Анализа слабости и повољних елемената

Ова анализа биће дата табеларно.

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Јасно дефинисани циљеви студијских програма и њихова усклађеност са исходима учења ++ ✓ Могућност наставка студија на мастер струковним студијама +++ ✓ Систем оцењивања је јасан и заснован на мерењу исхода учења +++ ✓ Дефинисани поступци праћења квалитета студијских програма ++ ✓ Дефинисан поступак прибављања повратних информација од послодаваца о свршеним студентима и њиховим компетенцијама +++ ✓ Континуирано осавремењивање студијских програма у складу са структуром студијског програма у развијеним европским земљама +++ ✓ Информације о завршном раду и стручној пракси налазе се на сајту школе +++ ✓ Информације о студијским програмим и исходима учења доступни су јавности на сајту школе и у информатору +++ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Недовољна мотивисаност наставника за примену нових метода у реализацији наставе +++ ✓ Недовољне могућности за извођење практичне наставе у привреди ++ ✓ Недовољна пролазност / успешност студената из појединих предмета +++ ✓ Недовољна мобилност наставника и студената + ✓ Недовољно редовно присуство студената на настави +++ ✓ Недостатак поузданих повратних информација од стране послодаваца о квалитету студија, студијског програма и компетенција студената ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Праћење трендова у Европи и искуства у областима којима се баве студијски програми+ ✓ Интензивирање сарадње са предузећима која се баве делатностима везаним за студијске програме ++ 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Присутност великог броја приватних високошколских установа које имају исте или сличне студијске програме као ВТШ +++ ✓ Присутност истурених одељења других високошколских установа које имају исте или сличне студијске

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Усклађеност циљева студијских програма и исхода учења са захтевима тржишта рада ++ ✓ Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама ++ ✓ Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искуства у побољшању квалитета студијског програма +++ 	<p>програме као ВТШ ++</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Висока стопа незапослености свршених студената +++ ✓ Релативно низак ниво зарада у Нишком округу+++ ✓ Недовољна заинтересованост будућих студената за неке студијске програме +++ ✓ Немогућност коришћења средстава из фондова Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије ++
---	--

Предлози за побољшање и планиране мере

- Даље иновирање садржаја курикулума појединих предмета на студијским програмима, у складу са савременим светским токовима и стањем науке у тим областима
- Израда стратегије краткорочног и дугорочног развоја студијских програма;
- Проширење сарадње са привредним субјектима у Нишком округу;
- Континуирано прикупљање информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- Побољшање међусобне усаглашености исхода учења и очекиваних компетенција;
- Унапређење функционалне интеграције знања и вештина кроз прикупљање информација из пословног окружења о студијском програму и мишљења од послодаваца о степену задовољства свршеним студентима;
- Активно учешће наставног кадра у пројектима националног и међународног карактера.

Показатељи за стандард 4

Табела 4.1. [Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године.](#)

Табела 4.2. [Број и проценат дипломираних студената \(у односу на број уписаних\) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.](#)

Табела 4.3. [Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.](#)

Прилог 4.1. [Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.](#)

Прилог 4.2. [Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.](#)